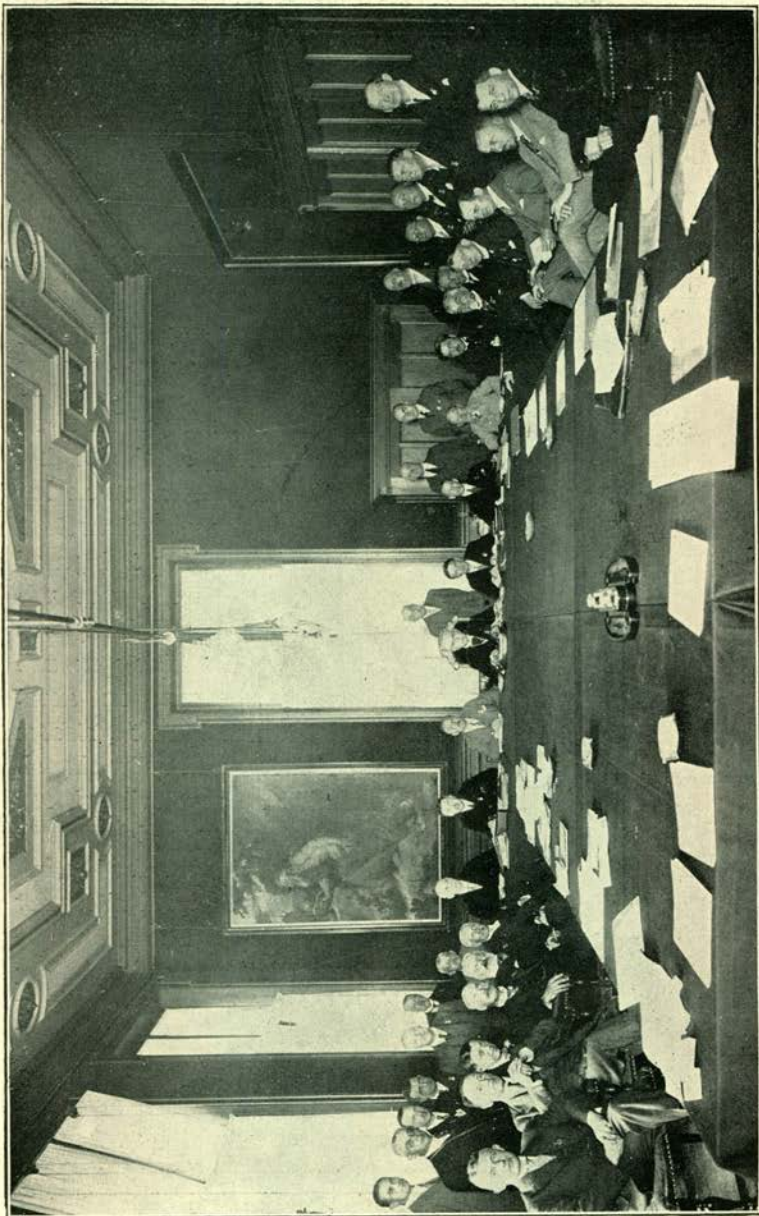

Bezoek van H.M. de Koningin-Moeder aan de Tentoonstelling.

Een vergadering der F. D. I.

REDACTIONEEL GEDEELTE

CONGRES-INDRUKKEN

Vacantie! Hoevelen van ons, die met meerder of minder inspanning hebben meegewerkt aan de voorbereiding, die een steentje hebben bijgedragen aan het welslagen van het congres hebben niet weken lang dit tooverwoord met streelenden klank uitgesproken. En nu deze heerlijkheid werkelijkheid is geworden, nu de stralende zon het tot een misdaad maakt binnen te blijven en het woelige zeewater lokt, zal de lezer beseffen, dat niet dit het meest geschikte oogenblik is om van ons een volledig overzicht te eischen van Congres en F. D. I.-vergadering, waarover trouwens het laatste woord nog wel niet is neergeschreven.

Zoodat wij ons tot het weergeven van persoonlijke indrukken zullen beperken.

Wij verklappen geen geheim, als wij vermelden, dat door meerderen de Congresweek niet zonder zorg werd tegemoet gezien. Of we niet te veel hooi op de vork namen, of de slechte huisvesting in Utrecht niet catastrophaal zou blijken, of er wel vreemdelingen zouden komen, of de pers wel voldoende belangstelling zou hebben... enz. enz.

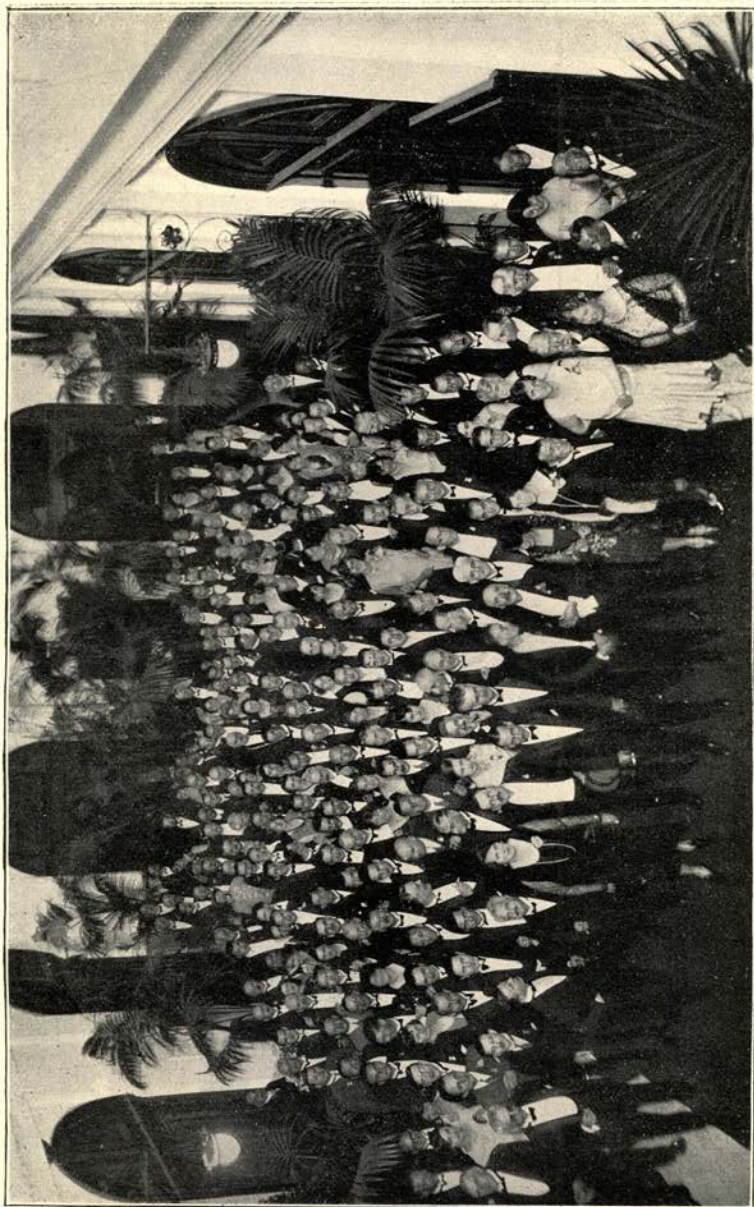
Als tolk van deze twijfelmoedigen heeft de voorzitter der Maatschappij *Bakker*, in de sluitingszitting van het congres zijn ongelijk ruitelijk bekend. De hulde, die hij daarbij bracht aan het doorzicht en het doorzettingsvermogen van den geestelijken vader van het congres *Bruske*, was alleszins verdiend. Wij waren zoo gelukkig diens nimmer falend optimisme van nabij te kunnen meemaken en wij schromen niet het welslagen van het congres voor een niet gering deel

daaraan toe te schrijven. De groote en veelzijdige medewerking van bekende mannen op verschillende gebieden der mondhygiëne de groote aanbieding van buitenlandsch tentoonstellingsmateriaal danken wij grootendeels aan zijn enthousiasme en aan zijn vasthoudendheid. Wij brengen hem, ook van deze plaats daarvoor gaarne hulde en dank.

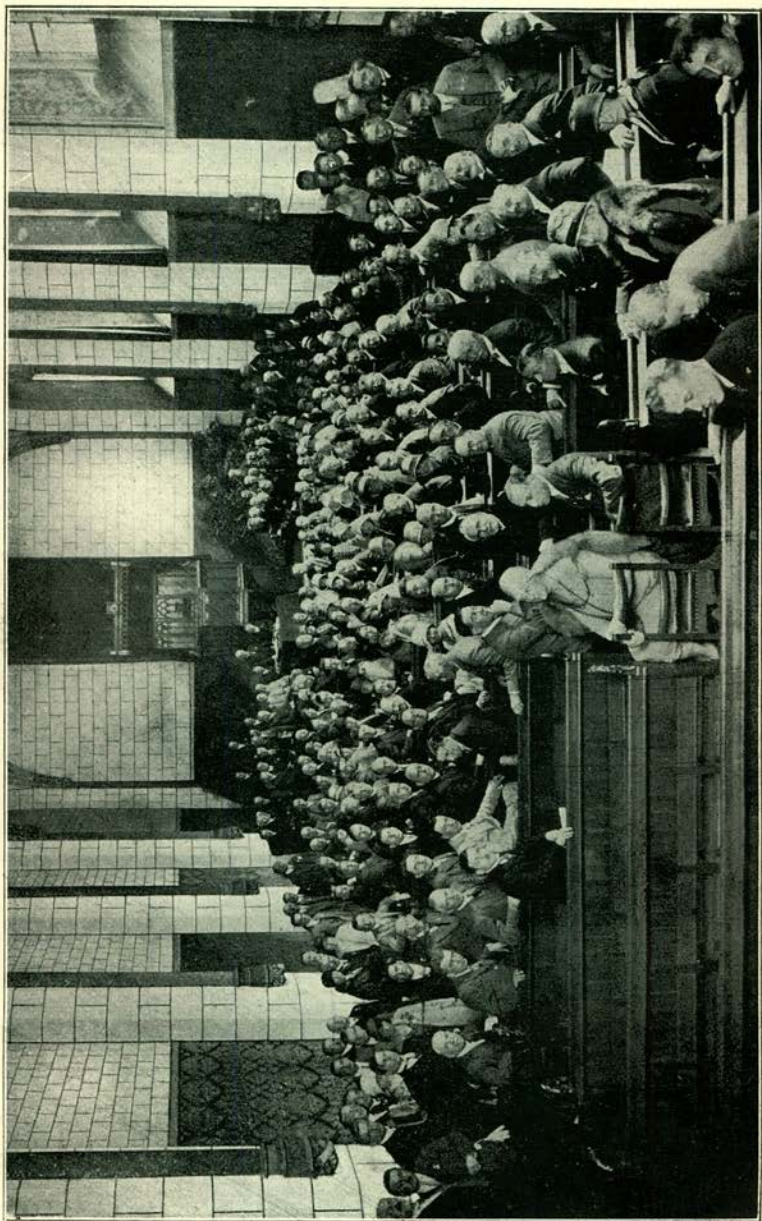
Het is ons ook van alle kanten meegeloopen. Ondanks de groote moeilijkheden die de huisvesting meebracht, moet achteraf de keuze van Utrecht, zoo vaak betreurd, naar onze overtuiging als een gelukkige worden aangemerkt. De oude Bisschopstad met zijn pittoresque omgeving in het centrum van ons, voor vreemdelingen blijkbaar aantrekkelijke landje, heeft zeker geen nadeeligen invloed gehad op het aantal der buitenlandsche gasten.

Een voordeel was ook, dat zoowel Congres, F. D. I. als tentoonstellingen konden worden ondergebracht in één gebouw, het patriarchale universiteitsgebouw, dat zich bijzonder voor het doel bleek te leenen en waar de historische deffigheid der vergaderzalen weldadig aandeed. Wanneer we dan nog wijzen op de welwillende medewerking van curatoren en gemeentebestuur met zijn charmanten burgemeester, terwijl men te de Bildt blijkbaar het weer op afdoende wijze had weten te regelen, dan zal men beseffen, dat het den ijverigen en bekwamen organisatoren ook wél voor den wind is gegaan.

Reeds den eersten Maandagavond bij de officieuse ontvangst in hotel Pays Bas bevond men zich al dadelijk in die eigenaardige internationale sfeer, die op een F. D. I.-vergadering haar typische stempel drukt. Voor den linguïstisch wat minder vaste een eenigszins prikkelende bezigheid de kennismaking te hernieuwen met een *Logan*, een *Gilmour* en tegelijkertijd naar de gezondheid te informeeren van een *Villain*, een *Huet*, „sie auch hier” tegen een *Cohn*, een *Dieck* en onderwijl te overleggen in welke taal men ook weer een *Aquilar*, een *Querini* naar de gezondheid kan informeeren. Het eind is, dat ge van Hasselt in 't Engelsch en Salomons

Op het Stadhuis.

Openingszitting der F.D.I. in de Aula.

in 't Duitsch te lijf gaat, maar dat valt alleen nog maar den eersten avond op.

De plechtige opening der F. D. I. -vergadering had Dinsdagmorgen met alle praal in de historische aula plaats. Op het podium troffen wij een uitgelezen gezelschap: o.a. den heer *Jhr. van Beeck Calcoen*, regeeringsvertegenwoordiger, den commissaris van Utrecht, den Heer 's *Jacob*, den voorzitter van den Gezondheidsraad den heer *Josephus Jitta*, den burgemeester van Utrecht den heer *Fockema Andreae*, den voorzitter van curatoren den heer *baron van Lynden* en den secretaris den heer *Lintelo Baron de Geer van Jutphaas*, den rector magnificus *Prof. Obbink*, enkele professoren en de vertegenwoordigers van niet minder dan achttien verschillende naties. In een rede, die men hierachter vindt opgenomen heette *van Hasselt*, voorzitter van het Nationaal Comité, de leden welkom, waarna de voorzitter der F. D. I. de openingsrede uitsprak. Spr. bracht dank voor de gastvrijheid aan Curatoren en Gemeentebestuur, herinnerde aan het herstel der F. D. I. na den oorlog in 1921 te 's-Gravenhage, gaf een uiteenzetting van de taak der F. D. I. en sprak zijn wenschen uit voor het welslagen der vergadering en van het Congres. Nadat *Mr. van Beeck Calcoen* namens de regeering had gesproken, traden één voor één de vertegenwoordigende naties naar voren om met een kort woord de vergadering toe te spreken. Als een verrassing volgde daarna de huldiging van prof. *Jessen* uit Bazel, voorzitter der Hygiënecommissie. Den pionier der schooltandverzorging werd ter gelegenheid van zijn zeventigsten verjaardag een som gelds aangeboden ter oprichting van een stichting ter bevordering der schooltandverzorging. Een fraai gecalligrafeerde oorkonde vermeldde dit feit.

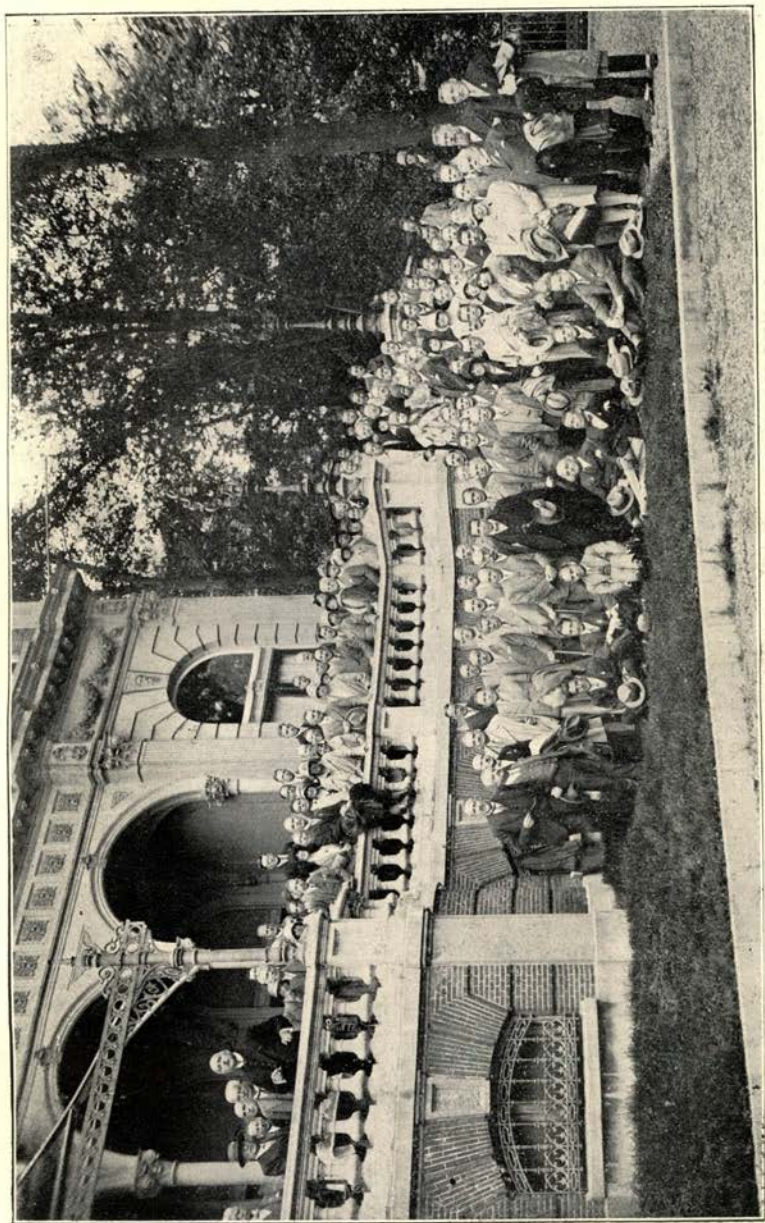
Om ± twaalf uur had in de senaatskamer de opening der Tentoonstelling voor Mondhygiëne plaats, waarbij *Margadant*, als voorzitter der commissie, een kort overzicht gaf en dank uitsprak voor den bijstand van verschillende buitenlandse organisaties ondervonden.

Wij hebben met genoegen en met groote waardeering geconstateerd op welk een royale en intensieve wijze de pers op een en ander heeft gereageerd. Het goede contact, ingeleid door de gemeenschappelijke lunch, die reeds 's Maandags plaats had, miste zijn uitwerking ditmaal niet en de voorlichting bleek thans behoorlijk verzorgd, zoodat de verslagen over 't algemeen zeer leesbaar en instructief waren. De goede propaganda, die hierdoor met name voor de Hygiënetentoonstelling werd gemaakt, kwam duidelijk in de steeds toenemende belangstelling tot uiting. Ook de Industriële tentoonstelling, waarvoor *Nord* zich bijzonder veel moeite had gegeven, bleek een succes te zijn, al was haar omvang uit den aard der zaak vrij beperkt. Een woord van lof aan de firma Tholen, die het technisch gedeelte verzorgde, is hier zeker op zijn plaats, waarbij wij in het bijzonder het lid der firma, den heer Staal, willen vermelden. De rustige en prettige samenwerking van exposeurs en tentoonstellingsleiding was voor een niet gering deel aan hem te danken.

Des namiddags had, wederom in de aula, de opening van het Congres plaats. De voorzitter van het Congres *van Hasselt*, die 's morgens in 't Engelsch had gesproken, hield nu, na een kort woord vooraf in drie talen, zijn openingsrede in 't Nederlandsch. Ook deze rede vindt men hierachter afgedrukt. Verder spraken *Dr. Josephus Jitta*, voorzitter van den Gezondheidsraad, en *Prof. Jessen*, voorzitter der Hygiëne-commissie.

De officieele ontvangst op het stadhuis had 's avonds plaats, waarbij de burgemeester, de Heer *Fockema Andreae*, een geestige rede hield, die door de beide voorzitters, *Vicomte de Casa Aquilar* en *van Hasselt*, werden beantwoord. Dat men na zulk een dag nog kans zag tot laat in den nacht met een dansje in 't Jaarbeursgebouw gezellig bijeen te blijven, moge een bewijs zijn van odontologische vitaliteit.

Wij hebben 's Woensdags het genoegen gesmaakt persoonlijk te ondervinden hoe onze geliefde Koningin-Moeder met

Voor het Paviljoen Vondelpark in Amsterdam.

In de college-zaal van het Nieuwe Instituut.

alle belangrijke gebeurlijkheden in den lande meeleeft. Wie H. M. met werkelijk ongekunstelde belangstelling de tentoonstelling voor mondhygiëne heeft zien bezoeken, heeft daarvan een duidelijk bewijs gekregen. Ook *Prof. Kantorowicz*, die het voorrecht had onze Beschermvrouwe den buiten opgestelden auto voor schooltandverzorging van de „Kreis Düren” te demonstreeren, ontkwam niet aan de bekoring die van onze grijze landsvrouwte uitging.

Spoedig daarna stonden de touring-cars klaar om het gezelschap naar Amsterdam te vervoeren, waar het Gemeentebestuur de attentie had ons door de verkeerspolitie te doen opwachten, zoodat de tien zware odontologisch bevrachte wagens in één file dwars door het drukke verkeer der binnenstad naar de de Ruyterkade werden gevoerd. Hier wachtte aan boord van de „Friesland” het Gemeentebestuur, vertegenwoordigd door den waarn. burgemeester, wethouder *ter Haar*, en de wethouders *Abrahams* en *Rutgers*. Na eenige begroetingswoorden werd een rondvaart door de havens gemaakt, die, begunstigd door fraai weer mitsgaders sherry en sandwiches, door de congressisten zeer op prijs werd gesteld.

Om half acht hadden de wagens ons alweer aan 't Paviljoen in 't Vondelpark afgeleverd waar de genoemde gemeentelijke autoriteiten aan den *feestdich* mee aanzaten. Onder de beproefde leiding van *Nord* als tafelpreeses kwamen de tongen los. *Wethouder ter Haar*, van *Hasselt*, *Aquilar*, *Logan*, *Euler*, *Villain*, *Guy*... we noemen maar enkele namen. We hebben zelden zulk een keur van redenaars tezamen gehoord en wij waren, eerlijk gezegd, wel een beetje gecoeffeerd met het feit, dat wij deze bijzondere collectie sprekers voor het forum van het Hoofdstedelijk Gemeentebestuur aan 't werk konden zetten. *George Vilain*, de F. D. I.-secretaris, trof ons misschien wel het meest. Door een vergelijking te trekken met de politieke conferentie in den Haag deed deze schitterende redenaar uitkomen hoe ook deze internationale verzameling, zij het op bescheiden schaal, haar aandeel had in de verbroedering der volkeren. En inderdaad, wij gelooven

eveneens, dat het persoonlijk contact van de vertegenwoordigers der achttien verschillende naties, vereenigd door den natuurlijken band der professie, van algemeen menschelijk nut is. Eerst laat voerden de auto-cars, wederom uitgeleid door de waakzame politie, haar slaperige, maar blijkbaar zeer voldane last weer naar de Bisschopstad terug.

Wij hadden nauwelijks de oogen uitgewreven of den volgenden morgen stond de trein alweer gereed om ons naar Eindhoven te brengen op uitnoodiging van de Philips-fabrieken. Als *Salomons*, de secretaris bij Appolonia's genade met onverholten voldoening op 't gelaat over het perron stapte om zijn schaapjes in de zes fraaie dining-cars te laden, konden wij met hem meevoelen. Ook dit deel der organisatie was weer perfect in orde en werkte ieders bewondering.

En wat zullen wij u nu nog over Eindhoven vertellen. Wij betwijfelen of zelfs bij overvloed van tijd en ruimte onze pen zou vermogen u een juist beeld te geven van de wijze waarop Eindhoven odontologisch werd veroverd. De grootste en meest levenskrachtige van onze nationale industrieën heeft ons niet alleen ingewijd in de geheimen van het glasblazen, van de vervaardiging van luidsprekers en andere radio-apparaten, van röntgen-toestellen, enz. enz., zij heeft ook getoond meer dan driehonderd odontologen culinair uitstekend te kunnen bezighouden. De vulling van het champagneglas was al even perfect als van het lampegglas en toen na afloop van het monster-diner het enthousiaste fanfare-corps mitsgaders half Eindhoven ons uitgeleide deed, was de vreugde tot in hoogste F. D. I.-kringen ten top gestegen. Philips had ook onze golf lengte op de juiste wijze getroffen...

's Vrijdagmorgens heeft *van Hasselt* het Congres gesloten. De resoluties werden ongewijzigd aangenomen. Wij komen daarop in het volgend nummer terug. Spr. kon nauwelijks woorden van dank vinden voor allen, die zich zoo geheel aan hun taak hadden gegeven. Toen de algemeene secretaris aan de beurt was, nam het applaus haast geen einde. Ook onzerzijds brengen wij gaarne hulde aan dezen knappen organi-

Dr. v. Loon's inzending op de Tentoonstelling voor Mond-Hygiëne.

Kijkje op de Tentoonstelling.

sator. *Salomons* kan met voldoening op zijn werk terug zien.

In het verdere verloop van zijn sluitingsrede bracht de voorzitter dank aan Z. K. H. den Prins voor zijn eere-voorzitterschap, aan H. M. de Koningin-Moeder voor de wijze, waarop zij het Beschermvrouweschap had aanvaard, aan curatoren, aan Gemeentebestuur, aan de verschillende commissies, aan dames-comité, aan sectie-voorzitters en secretarissen, aan Philips, aan Pers, aan de Redactie van het T. v. T. voor haar prettige samenwerking, enz. en als laatste spreker richtte *Bakker* zich tot den voorzitter, dien hij in treffende bewoordingen hulde bracht voor zijn onovertreffbare leiding. „Van den voorzitter”, aldus spr., moet meer worden geëischt dan vlot spreken in diverse talen. Men moet van hem houden. We hebben u reeds alles gezegd bij uw zilveren jubileum, wij kunnen u helaas geen tweede maal het eere-lidmaatschap der Maatschappij aanbieden.” Wij behoeven aan deze huldiging van den jovialen congres-voorzitter niet veel toe te voegen. Landgenoot en vreemdeling hebben hem als om strijd hun sympathie getoond.

In den namiddag van dien Vrijdag verwelkomde *Coebergh*, als directeur, de gasten in het nieuwe Tandheelkundig Instituut met een rede, waarin hij een historisch overzicht gaf van het tandheelkundig onderwijs hier te lande. Men vond hierbij gelegenheid onzen nestor Dr. *Döntz*, die ook nu niet ontbrak, op sympathieke wijze te huldigen.

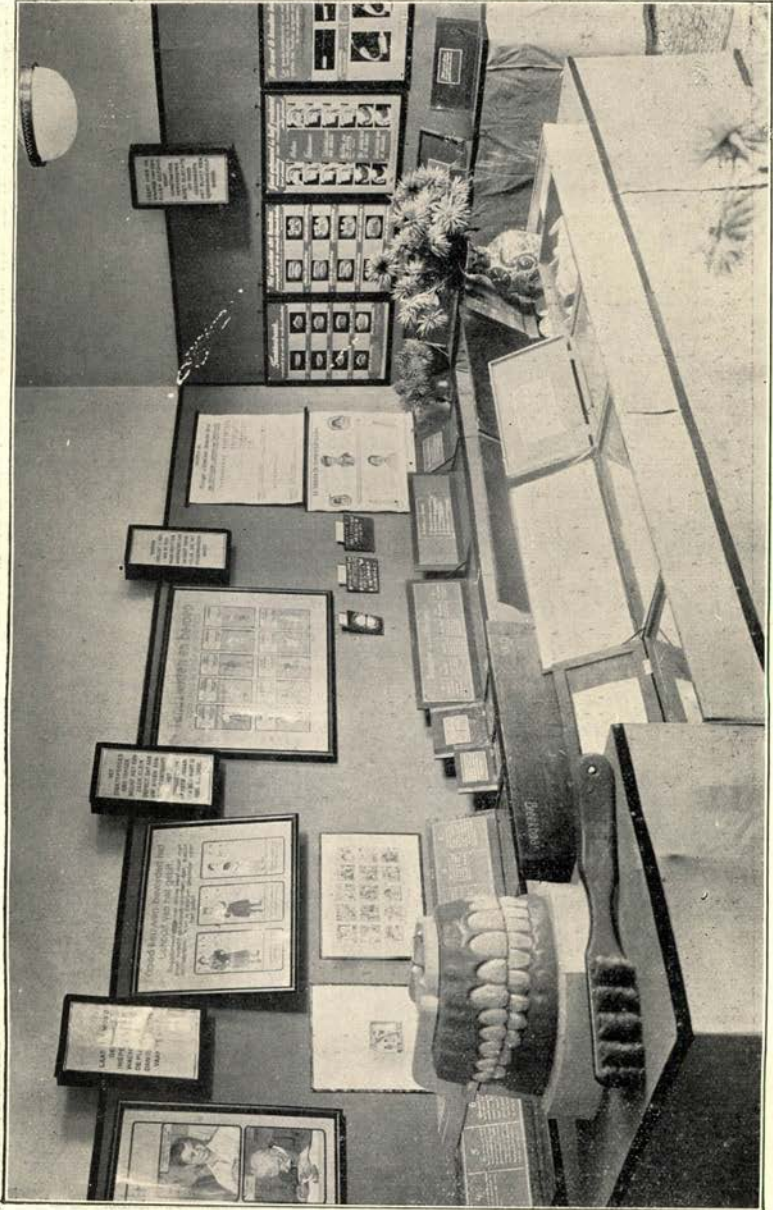
Na alles wat wij ervan vernamen en na den minder prettigen indruk die de buitenkant ons gaf, waren wij bij nauwkeurige bezichtiging van het innerlijke heel spoedig voor dit uiterst praktisch ingedeelde instituut gewonnen. Wij hopen spoedig gelegenheid te hebben nader op deze nieuwe aanwinst voor het onderwijs terug te komen. Moge het ons dan gegeven zijn naast de indeeling ook de inrichting te loven.

Zaterdag hebben wij gezwoommen of gezeild. Anderen hebben de Loosdrechtsche plassen alleen maar vanaf de oevers bekeken. En 's avonds kwam het slotaccord: het sluitingsbanket der F. D. I. De groote dinerzaal van het Jaarbeurs-

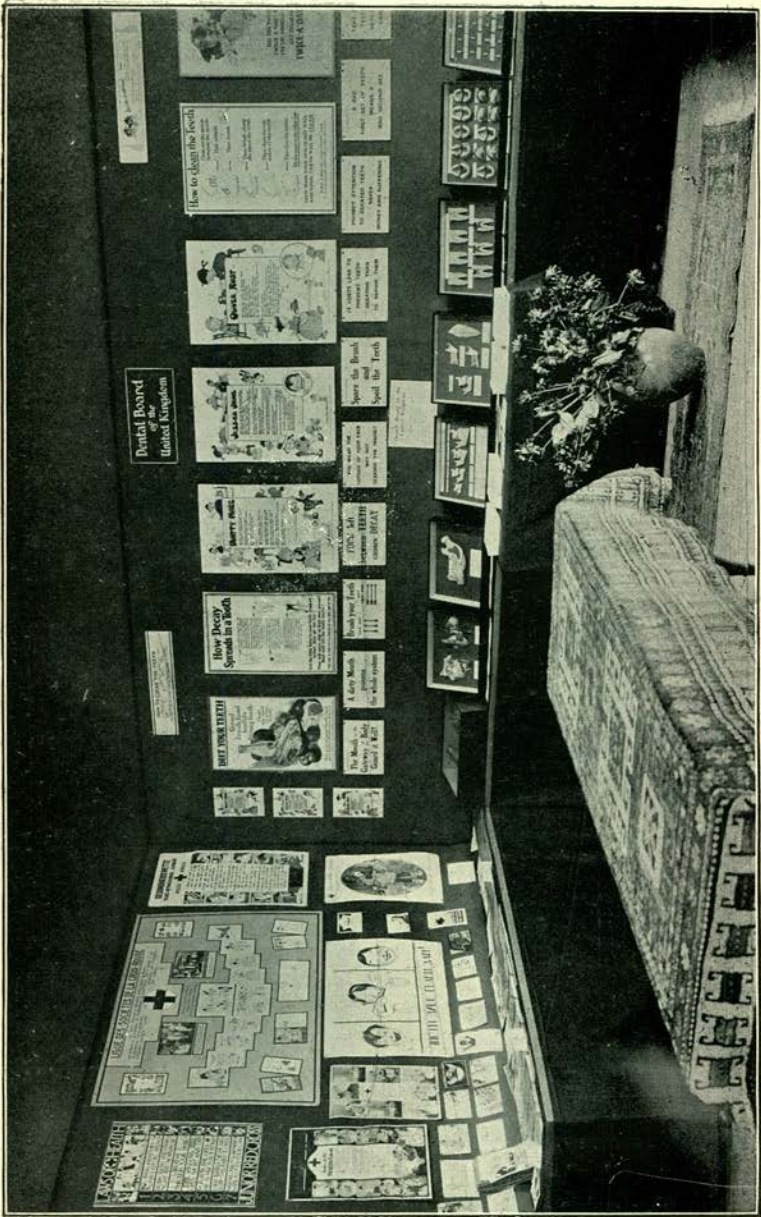
Restaurant zag er fleurig uit. Een keur van toiletten streelde het oog. En voor het oor was er natuurlijk weer genoeg te luisteren: de luidsprekers van Philips waren blijkbaar ook op hardhoorendheid berekend. Nadat *Aquilar* een dronk op H.M. de Koningin had uitgebracht, sprak de *Burgemeester*, gevolgd door *Dr. Josephus Jitta*, die op vermakelijke wijze drie talen door elkaar sprak en *van Hasselt*, die onder luid applaus aan *Salomons* een gouden aansteker overhandigde. *Prof. Boeken* waarn. rector sprak namens de Universiteit *Logan en Kirk*, voor Amerika. *Joachim* voor België, *Malcon Knott* voor Engeland, *Linnert* voor Duitschland, *Mevr. Nord* namens het damescomité. Ten slotte heeft *George Villain* in een vurige rede de groote verdiensten van den F. D. I. voorzitter *Aquilar* gememoreerd en hem met name hulde gebracht voor zijn humane arbeid in Rusland.

Na tafel hield de nationale film van Mullens het gezelschap tijdens het opruimen der dinerzaal bezig, waarna een geanimeerd bal een waardig slot vormde.

De voor zijn wetenschap bezorgde lezer, zal zich, na het bovenstaande wellicht afvragen of er bij deze feestviering voldoende tijd is gebleven voor ernstig werk. Zooals wij reeds in den aanvang opmerkten hebben wij ons niet tot taak gesteld U daarvan ditmaal verslag te doen. Maar men zij gerust. Er is gewerkt en goed gewerkt. Natuurlijk zijn er aanmerkingen. Zoo kon men zich afvragen of de verdeeling in secties van het congres juist was gezien, of het niet de belangstelling te veel heeft verbrokkeld, wat weer de discussies heeft benadeeld. Ook zou de tijd voor de werkzaamheden der F.D.I. gelaten wat te zeer zijn besnoeid. Wij voor ons gelooven, dat men de limiet daarvoor niet te ruim moet laten, geeft men de heeren de dubbele tijd dan wordt ook die volgesproken en zal het resultaat daaraan evenredig zijn? Laat men F. D. I. vergadering en Congres en Tentoonstelling in hun geheel nemen met alles „was dran und drumhängt” en dan met ons gelooven dat dit geheel als een prachtig geslaagde tandheelkundige demonstratie kan worden beschouwd. Iets waaraan

Een ander hoekje der Tentoonstelling.

In de „Buitenlandsche Afdeling”.

wij hier, na de droeve jaren, die achter ons liggen grootelijks behoefte hadden.

Wij hebben reeds enkelen der organisatoren, aan wien wij het slagen van het congres danken hierboven onze hulde gebracht. Wij willen deze regelen niet besluiten zonder nog twee secretarissen te noemen die een belangrijk deel der voorbereidende werkzaamheden voor hun rekening namen: *Becker*, secretaris van het plaatselijk comité, die o.a. zoodanig wist te goochelen, dat allen onderdak kwamen en *de Beer*, secretaris en van de voordrachten- en van de tentoonstellingscommissie, die een stuk werk heeft gepresteerd, waarvoor wij allen eerbied hebben. Mt.

NAWOORD.

Zoojuist thuis gekomen uit Utrecht is het mij een behoefte eenige woorden te richten tot alle collega's, leden onzer Maatschappij en meer in 't bijzonder tot hen die, 't zij door hun daadwerkelijke medewerking, 't zij door hunne aanwezigheid ertoe hebben bijgedragen de week van 5 tot 10 Augustus te maken tot een periode waarover nog lang, niet alleen in ons land, doch ook in de vele landen die in Utrecht vertegenwoordigd waren, met groote voldoening en erkentelijkheid zal worden gesproken.

Welke de invloed zal zijn van ons Congres en van de aanwezigheid van zoovele vooraanstaande collega's uit alle deelen der wereld, op autoriteiten en op het groote publiek, zal eerst langzamerhand blijken, doch ik ben overtuigd, dat ze grootter en verstrekkender zal zijn dan wij op 't oogenblik kunnen bevroeden.

Voor 't oogenblik kunnen wij zeker wel zeggen dat het doel hetwelk wij voor oogen hadden toen wij tot het houden van een Congres besloten, volkomen is bereikt. De medewerking van autoriteiten van stad en land, die van de Curatoren en andere hoogwaardigheidsbekleeders der Universiteit, hunne uitspraken in redevoeringen en tafelspeeches, doch ook in particuliere gesprekken, zijn daarvan een onmiskenbaar bewijs. Ook de wijze waarop de pers de bijeenkomsten in hare kolommen heeft besproken, verdient ons aller lof en hulde en zal zeker van grooten invloed ten goede zijn op het groote publiek in ons geheele land.

Het zijn voor velen onzer uiterst vermoeiende dagen geweest; er is hard gewerkt niet alleen tijdens het Congres maar ook

lang van te voren, doch de belooning die ligt in het gevoel van voldoening over goed geslaagden arbeid hebben zij dan ook in ruime mate ontvangen.

Laat mij hier nog eens herhalen wat ik in de sluitingszitting ongeveer zei: Ieder, die ook maar iets met het Congres te maken had, heeft zijn plicht gedaan en velen meer dan dat. Ieder heeft gevoeld en begrepen dat het welslagen van deze demonstratie van tandheelkundig Nederland iets was wat ons allen aanging en waarvoor we allen in zekeren zin de verantwoordelijkheid hadden te dragen.

Zóó, en zoo alleen, is het mogelijk geworden dat de dagen die achter ons liggen van het eerste oogenblik af totdat we Zaterdagnacht doodmoe, maar in-gelukkig, onze legersteden opzochten, zijn geworden tot eene aaneenschakeling van momenten die onuitwischbaar in onze herinnering zullen blijven gegrift.

Het kost mij moeite hier niet de namen neer te schrijven van hen die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt; in het verslag, dat in dit nummer van ons Tijdschrift verschijnt komen ze vanzelf naar voren.

Liever wil ik volstaan met ieder die, in welke functie ook, meegeholpen heeft ons Congres en de vergaderingen der F. D. I. zoo uitstekend te doen slagen nogmaals mijn hartgrondigen dank te betuigen.

Van onze buitenlandsche gasten mocht ik in alle talen en op de meest treffende wijze de betuigingen in ontvangst nemen van hunne bewondering voor onze organisatie en van dank voor 't geen Holland hen had gegeven.

Het zij mij vergund, hier een tweetal uitingen, die ik zoojuist ontving, te doen volgen.

De eerste is een telegram van de Zwitsersche delegatie.

„Avant de quitter votre beau pays, la délégation Suisse:
„Jaccard, Schindler, Piquet, tient à vous remercier pour votre
„accueil si chaleureux et vous envoie ainsi qu' à tous les colle-
„gues Hollandais son salut cordialement confraternel.

„Pour la délégation — Piquet.

Dan van Dr. Rowlett het volgende:

August 16th '29.

J. H. Salomons Esq.,
Willemsparkweg 40, Amsterdam Z.
Dear Sir.

On behalf of the British delegates and all British ladies and gentlemen attending the Mouthhygiene Congress in Utrecht I wish to thank you and all your colleagues for your kindly acception your generous hospitality and your friendly greeting.

The perfection of your organisation filled us all with admiration and we have returned to our homes with undying memories of an interesting and delightful week.

We trust that we may erelong have the pleasure of entertaining you in Great Britain and of showing in some measure our appreciation of all the kindness we received in Holland.

Believe me,
Yours sincerely,
A. E. ROWLETT,
Acting Secretary for the British
National Committee.

en van Geo Villain, secretaris der F. D. I. het volgende schrijven:

Utrecht, 11 Août 1929.

Mon Cher Ami.

Je ne veux pas quitter le sol de votre cher Pays qui ajoute à son charme si pittoresque l'hospitalité la plus cordiale et la plus généreuse sans vous dire une fois encore combien nous avons été touchés par toutes les marques de sympathie et d'amitié dont nous avons été l'objet.

Merci, merci du fond du coeur pour tous les membres de la Fédération Dentaire Internationale, pour les délégués français en particulier et pour moi personnellement.

Dites à tous vos confrères combien nous avons été sensibles à toutes leur délicates attentions. Je voudrais pouvoir l'exprimer à chacun mais ne le pouvant, ayez encore l'amabilité d'être mon interprète, auprès

d'eux. Tout spécialement auprès de Madame Van Hasselt, de Madame Nord et de mon bon ami Nørd soyez je vous prie l'interprète de mes sentiments de gratitude les plus affectueux. Je garderai de mon séjour ici un impérissable et très émouvant souvenir.

Merci mon cher ami, je regrette que les mots ne puissent mieux exprimer ce que je ressens mais soyez convaincus de leur sincérité.

Bien fraternellement

GEO VILLAIN.

Rest mij nog te vermelden, dat door dr. Cohn, namens de Deutsche Zentral Verein für Schulzahnpflege aan het congresbestuur de groote kostbare film (tijdens de tentoonstelling ver-
toond) werd aangeboden, als tastbaar blijk van erkentelijkheid.

Mij dunkt, collega's, wij kunnen tevreden zijn.

A. L. J. C. VAN HASSELT.

Wassenaar, 11 Aug. 1929.